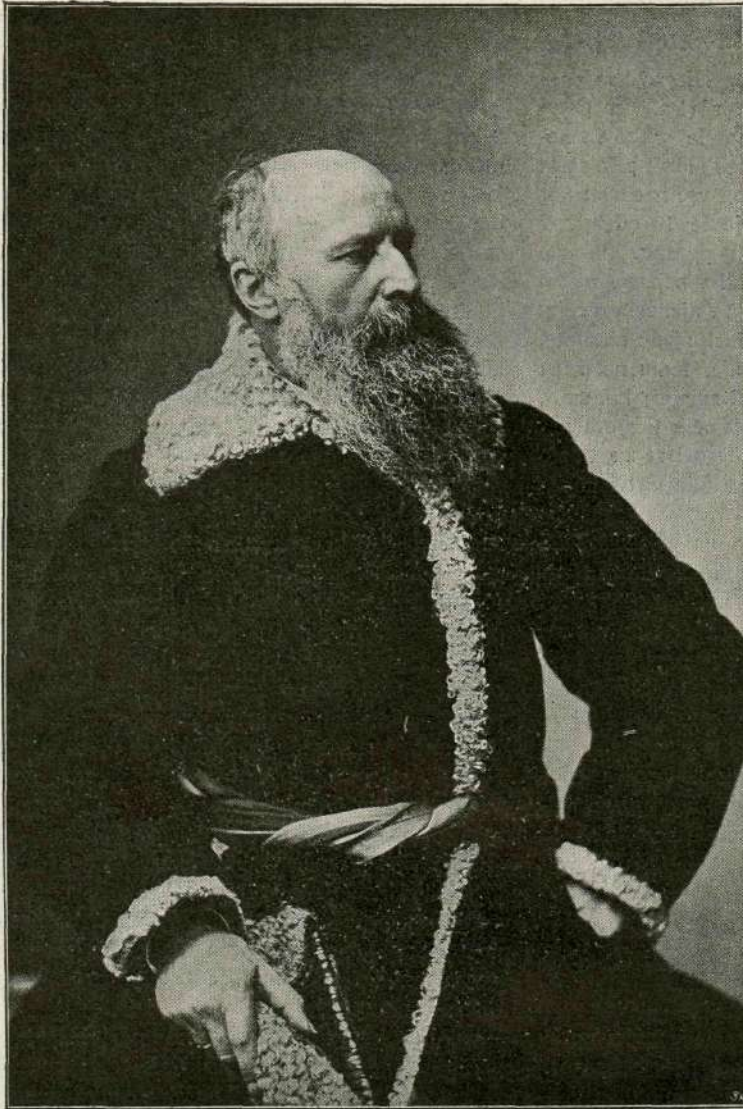

je leta 1898. izdal knjigo o morskimi taktiki, ki so jo strokovnjaki prevedli v razne jezike. Bil je pristaš „nove mornariške šole“, katera ima sledeča načela: Namestu dosedanjih težkih velikanskih bojnih ladij se naj rabijo manjše, lahke in hitre ladje, močno oborožene s topovi. vedno se naj napada, da se nasprotnik prehití, najbolje ponoči in z raztrellili.

V. V. VEREŠČAGIN.

Tudi v Port Arturju se je hotel ravnati po teh načelih. A tudi nasprotnik, admiral Togo, je znal izvrševati te nauke — Makarovu v pogubo.

Za naslednika Makarovu je bil imenovan admiral Skrydlov, ki je doslej poveljeval čnomorskemu brodogovju. Nikolaj Ivanovič Skrydlov je znan v Rusiji ne le kot pogumen in izkušen pomorščak, ampak

tudi sicer kot spreten in izobražen mož. Star je devetinpdeset let.

Vasilij Vasiljevič Vereščagin.

V umetniškem svetu je zbudila posebno sočutje smrt nanega ruskega slikarja V. V. Vereščagina. Razstave njegovih slik so ime Vereščaginovo razširile po Evropi. A ni le z umetnostjo svojega kista zbuja pozornosti, ampak je povzročil velike debate v časopisju tudi z vsebino svojih slik.

Rojen je bil v Ljubcu novgorodske gubernije leta 1842. in vstopil v „Morski kadetski korpus“. Vedno se je bavil z risanjem. Od leta 1861. do 1865. je bil gojenec „Akademije Hudožestv“ in je dobil srebrno medaljo za načrt „Smrt Penelopinih ženinov“. Iz Pariza, kjer se je učil na „École des beaux arts“ je šel na Kavkaz in v Tiflisu poučeval v risanju. Tu je narisal mnogo kavkaških tipov in prizorov, ki so zbudili splošnejšo pozornost. Odslej je živel kot vojak in slikar v raznih deželah. V Turkestanu se je odlikoval v vojski in odbil sovražni napad na Samarkand. Umetniški plod te vojske so bile slike, ki jih je poslal v Petrograd na turkестansko razstavo. Več slik je bilo pa takih, da niso bile vladi všeč, in jih je sam pokončal. Turkestanke slike so šle po raznih razstavah. V Indiji je bil Vereščagin l. 1876. Načrte, ki jih je prinesel odtod, je izdeloval v Parizu. L. 1877. je šel na Donavo in se je

udeležil ruskoturške vojske. Tu se je seznanil s Skrydlovom in Kuropatkinom. Vedno je risal bojne prizore. Bil je ranjen in ležal nekaj časa v bukareštski bolnišnici. Nato je pa prepotoval vsa bojišča po Bolgariji, da jih je slikal. Ta zbirka je od l. 1881. do 1883. prepotovala vso Evropo. Poleg slik je razstavljal tudi svoje bogate etnografske zbirke.

Nato je šel Vereščagin v Palestino in Sirijo. Tu je slikal podobe iz Novega Zakona. A te podobe so prešinjene brezbožnega Renanovega duha. Slikal je Kristusa, ne kakor ga evangelijski popisuje, ampak kakor si ga mislijo novodobni učenjaki, ki ne verujejo v njegovo božanstvo. Te slike so bile razstavljene na Dunaju, kjer so zbudile po pravici hud odpor. Škoda, da je Vereščagin s tem zatemnil svoj značaj v zgodovini lepe umetnosti. V Rusiji pa je razstavil slike iz časa Napoleonskih vojsk.

Vereščagin je bil skrajni naturalist. Slikal je vse po naravi z najživejšo istinitostjo. Njegovi najznamenitejši proizvodi so pa bojne slike. On pravzaprav ni slikal toliko bojev, kakor le grozo in nesrečo, ki jo povzroča vojska. O teh slikah piše sam: „Kar sem videl v vojski, sem hotel vse naslikati kar le mogoče natančno. V vojski je le 10 odstotkov zmage; 90 odstotkov je strašnih porazov, mraza, glada, grozovitosti, obupa in smrti v najžalostnejših oblikah. Ako gledaš vojsko od blizu v njenem vrvenju, se ti zdi grozna. Kdor je sam videl njene strahote, njeno razdiranje in prizore trpljenja, temu ne pride nikdar na misel, da bi povelečeval zmago; kri, smrt, vzdihni ranjenih in hropenje umirajočih ti mora navdati srce z globokim sočutjem. Tisoči se zaganjajo v bitko in v minuti padajo na stotine mrtvi in ranjeni.“

In vendar ga je vleklo vedno na vojsko! Tudi zdaj je prosil, da sme zopet z rusko vojsko na bojišče. Kuropatkin mu je svetoval, naj še počaka, ker prava vojska se bo začela šele pozneje. A on ni imel miru. Dobil je od vlade brezplačno vožnjo po azijskih železnicah in šel v Port Artur. In tu je našel takoj prve dni nenadno smrt na potapljačem se „Petropavlovsku“ . . .

Vereščagin je tudi mnogo pisal. Izdal je spomine iz vojsk, katerih se je udeležil, potopis iz Himalaja, roman „Literator“ in obširnejše popise k svoji zbirki „Napoleon I. v Rusiji“.

Dr. E. L.

Slavnost trinajststoletnice sv. Gregorija Vel. v Rimu.

Dné 12. sušca letošnjega leta je minulo uprav trinajststo let, odkar je zatisnil oči papež Gregorij († 604), katerega po pravici imenuje zgodovina Velikega. Prav iz srca je bila torej povzeta misel premnogim katoličanom širom sveta, naj bi se ta trinajststoletnica slovesno praznovala v Rimu, kjer počivajo v vatikanski baziliki sv. Petra njegovi telesni ostanki. V to svrhu se je sestavil v večnem mestu odbor, v katerega so sprejeli učenjake in veljake malone vseh narodnosti. Omenjam le nekaj dobroznanih imen, kakor: L. Duchesne, Fr. Ehrle S. J., L. Janssens O. S. B., L. Pastor, S. Ehses, A. De Santi S. J., G. Mercati, P. Franchi de' Cavalieri idr. Ta odbor je sestavil obširen načrt, po katerem se je imela

razviti Gregorijeva slavnost v Rimu po velikonočnih praznikih, od 6.—12. aprila. Povabilu se je odzvalo na tisoče vernikov z vsega sveta. Odbor pa je hotel posebe v proslavo sv. Gregorija sklicati tudi še kongres, na katerem naj bi se obravnavala vprašanja, ki so v večji ali manjši zvezi z delovanjem sv. Gregorija. Vabili so na ta shod učenjake iz vseh krajev. Kdor pa je želel poročati, se je moral omejiti na teh troje vednostnih strok: *a)* na vednostna, ne praktična liturgična vprašanja, *b)* na slovstvo in krščansko arheologijo šestega in sedmega stoletja po Kr., *c)* na krščansko umetnost zlasti pa na gregorijanski koral. Kongres naj bi imel več posamnih sekcij, katerih bi se smeli udeleževati svobodno posamezni člani; poleg tega pa tri slavnostne seje. Za kongres se je prijavilo do sedemsto udeležnikov iz raznih dežel in delov sveta. Slavnostne seje so se vršile dné 7., 8. in 9. aprila v veliki, okusno okrašeni dvorani papeževega semenišča pri sv. Apolinariju. Duhovniki in laiki od najčastnejših cerkvenih knezov do skromnega beneficiata, aristokratje in uradniki, izkratka: vse je bilo zastopano ob slavnostnih sejah. Obravnavali so v italijanskem, skoro še več pa v francoskem jeziku. Le enkrat je prišla nemščina na vrsto. Kajpada ne moremo poročati obširneje o raznih predavanjih. Zadostuj, da navajamo le nekaj predmetov, o katerih so govorili posamni učenjak. Prof. dr. Wagner (Friburg v Švici) je govoril o diatonizaciji gregorijanskih nevm, benediktinec Noegue o gregorijanski šoli v Solesmes-u, Don Argiolas o verskem in političnem vplivu Gregorija v Sardiniji in P. Doisé o političnem in socialnem stremljenju Gregorija Vel. ob longobardskih vojskah. Prelat Duchesne je razpravljaval o rimskih cerkvah, ki so zgrajene na čast Gregoriju Velikemu, opat Guépin (Silos na Španjskem) o vplivu sv. Gregorija na Španskem, profesor Wagner tudi še o restavraciji gregorijanskega petja na Nemškem. Že iz tega navedenega je razvidno, da se je vršil kongres v znamenju vednosti in znanosti, ki razvijaj nadalje značaj in delovanje papeža Gregorija mej posamnimi narodnostmi. Brezdvomno postane sijajna zgodovinska podoba velikega Gregorija vsled tega kongresa še bolj znana po vsem omikanem svetu.

Poleg kongresa pa je odbor poskrbel, da so se vršile slavnosti po raznih rimskih cerkvah, tako v cerkvi sv. Gregorija na hribu Celiju, kjer je bil svetnik doma. Neko popoldne so se zbrali zlasti udeležniki z Angleškega v baziliki sv. Petra. Angleški katoličani namreč sv. Gregorija prav posebno časte kot apostola svoje dežele, zakaj on je, kakor pripoveduje zgodovina, prvi povzročil, da se je v Britaniji jela poučevati Kristova vera. Zbrali so se torej popoldne 8. aprila katoličani angleške narodnosti okrog groba sv. Gregorija; ondi so čuli priložnostni govor o apostolskem delovanju sv. Gregorija na Angleškem, in potem se je pela slovesna veroizpoved (Credo) v gregorijanski melodiji.